

20

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэр илъэс 20 зэрэхъугъэм фэш! тышъуфэгущо!

**АДЫГЭ РЕСПУБЛИКЭМ
И КЪЭРАЛЫГЪО СОВЕТ — ХАСЭМ
ИДЕПУТАТХЭУ ЛЪЫТЭНЫГЪЭ
ЗЫФЭСШЫХЭРЭ!**

Адыгэ Республикэм икъэралыгъо хабзэ иапшэрэ хэбзыхъуэхъэ къулыкъу илъэс 20 зэрэхъугъэм фэш! сгуагъу сышъуфэгущо!

Тарихым джырэ иполитикэ лъэхъанэ парламентаризм, региональнэри зэрэхъу, ифэшшош хэбзыхъуэхъэ емыгъэшхуэ демократие шынкъэ зэрэп къэралыгъом ыла-псэ пытэу ылъэ тебгъэузон плъэкъыцтэп.

Парламентыр зыхъацагъэм къыкълъы-клогъэ илъэс тлокым къыклоц! Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм из-лугъэкъыгъуитф идепутатхэм яхъэгъу цыкълу пае маклэп ашагъэр. Апэрэ мафэхэм къащы-ублагъэу республикэ нывжыкълэм хэбзыхъуэхъэр зэрешыцтхэм ипринцип шъхъалэхэр ахэм агъэпсыгъагъэх, политикэм, къэралыгъо ыкъл социальнэ гъэпсыным алыныкъл хэ-хъоныгъэхэр къэзыхъуцтхэ лъэныкъл хэр агъэнэфэгъагъэх.

Сицыхъэ телъ Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм тиереспубликэ цыпс-ухэрэм гугъэпшхуэр зэрэпхыгъэр лъэхъ-нэшлу тапэкъл къызэрэкълуцтым.

Адыгэ Республикэм икъэралыгъо хабзэ иапшэрэ хэбзыхъуэхъэ къулыкъу идепутатхэм, Аппаратым хэтхэм илъэсыбэ къагъэшлэнэу, акълуацлэ къыцымыкълэу Адыгэ Республикэм ыкъл зэрэпсаоу ти Хъгъэоу Урысые Феде-рацием шлу къадэхъуным фэш! профессио-нальнэ Иофшлэнэу зыпылхэм тапэкъл гъ-хъэгъэшхуэр къыцагъэлъэгъонху сафэлъао.

**Адыгэ Республикэм и Лъышхъу
ТХЪАКЪУШЫНЭ Аслъан**

ЛЪЫТЭНЫГЪЭ ЗЫФЭСШЫРЭ СИНОФШЭГЪУХЭР!

Гуфэбэныгъэ хэлъу ыкъл сыгу къызделэу юбилеум фэш! сышъуфэгущо!

Парламентыр зыхъацагъэр илъэс 20 зэр-хъугъэр Федерацием изы субъект иполити-кэ цылакъл мэхъанэ ин цыцылэ ихъугъэ-шлэгъэ закълу цымытэу, урысые парламентаризмэр ылъэ зэрэтеуцорэм, правовой къэралыгъом хэ-хъоныгъэхэр зэрешыцтхэм илъэхъэнэшлоу цыт.

А илъэсхэм къаклоц! гъогушхо, гъогу къын къызэпытхыгъ. Республикэм и Парламент Адыгэ Республикэм иполитикэ, экономикэ ыкъл социальнэ цылакъл гугъэпшхуэр къэзыхъу-хэр яклэгъэкълонэу цыт. Республикэм ихэбзэ-ихъуэхъэ къулыкъу лъэхъаным игъо ылъэгъухэр-рэм ыкъл Адыгеим цыпсэхуэрэм яшлоигъо-ныгъэхэм зэрэтегъэпсыкълыгъэр депутатхэм къагъэшхыпкъэгъыгъ.

Республикэм исоциальнэ-экономикэ цылакъл хэбзыхъуэхъэр егъэшхыгъэнхэм депутатхэм ялахъыпхо хапхыгъагъ. Ахэм аштыцтхыгъэх зыпкытыныгъэ зыхэлъ социальнэ ыкъл поли-тическэ модель обществэм цыгъэпсыгъэным иамалхэр непэ къэзыхъуэхэр законхэр.

Лъэпкъыбэмэ ялыкълэхэр зыцыпсэхуэрэ Адыгеим ицыхъэм яцылакъл нахъышлу шы-гъэныр депутат корпусым хэбзыхъуэхъан Иофшлэным сыдыгъокъл пстэумэ апэ цыригъэ-штыцтхыгъ. Республикэм ипарламентариехэр ялофшлэн нахъыбэу шлуагъэ къызэрэрагъэты-цтым ишыкъллакълхэм ренэу алыгъух.

Сисэнэхъатэгъухэр! Псауныгъэ шлушлэнэу, неуцырэ мафэм шлушхыгъэ телъу шлушлоф-шлэн зэхъышхуэнэу шлуфэсло.

**Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет —
Хасэм и Тхъаматэ игуадзэу ИЩЭ Мухъамэд**

Республикэмрэ цыфхэмрэ яшлоигъоныгъэхэм афэлажъэ

Тызыхэт илъэсыр Адыгеим и Парламенткъл мэфэкълу цыт, зыхъацагъэр илъэс 20 хъугъэ. Апэ Адыгэ Советскэ Социалистическэ Респуб-ликкълэ зэджэгъэгъэхэ Парламентым идепутат-хэм яапэрэ сессие 1992-рэ илъэсым гъэтхэпэм и 17-м зэлуагъэкълэгъагъ.

Республикэ хабзэм мэхъанэ ин зилэ икъутамэу гъэпсыгъэу, илъэс 20-м къыклоц! Къэралыгъо Советым — Хасэм гъогуу къыкълугъэр къызэрыкълу-щытыгъ плон плъэкълуцтэп. Республикэм исоци-альнэ-экономикэ цылакъл хэбзыхъуэхъан лъэны-къомкъл гъэлорышлэгъэнэу ыгъэпсызэ, а палъэм къыклоц! пшэрылхуэ илэхэр зэрифэшхуашэм тетэу егъэцакълх.

Тызэрэщыгъуазэу, сьд фэдэ юбилейи хагъэ-унэфыкълрэ мафэу зэрэщытым имызакълу, Иофшлагъэу ялэр зэфэхъысыжыгъэным, опыту алэкълэ хъугъэр зэкълэми алыгъэлэсыгъэным,

Иофшлэным ишыкъллакълэ-хэм ыкъл илъэныкълуа-клэхэм алыхъугъэным ительхъаплэу цыт. Илъэс тлокым къы-клоц! къадэхъугъэ-хэм, тинепэрэ цы-лакъл хэбзыхъу-хъэ къулыкълум чыплэу шы-рилэм, де-путатхэм ялофшлэн епхыгъэ гу-гъаплэхэм а фэгъэ-хыгъ Адыгэ Респу-бликэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм и Тхъаматэ игуадзэу ИЩЭ Мухъамэд дэтшыгъэ зэдэгу-щылэгъур.

(Икълух я 4-рэ н. ит).

ЛЪЫТЭНЫГЪЭ ЗЫФЭСШЫРЭ ДЕПУТАТХЭР!

Илъэс 20-кълэ узэкълэ-бэжымэ, Адыгэ Республи-кэм икъэралыгъо хабзэ ихэ-бзыхъуэхъэ (лыкъл) къулы-кълу идепутатхэр хадзыгъа-гъэх.

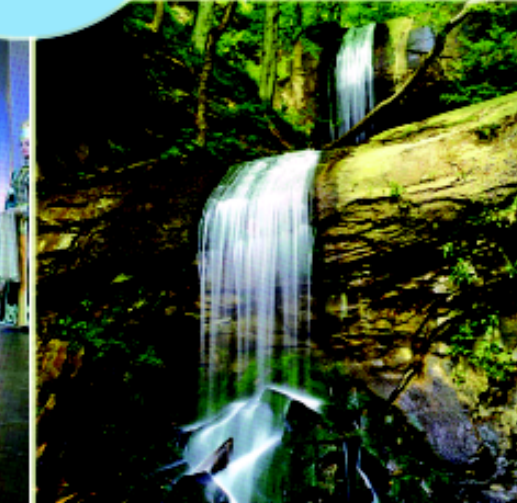
Республикэм иадрэ къэра-лыгъо къулыкълухэм афэдэу, республикэ Парламентым ылъэ итеуцогъу лъэхъан Адыгеим ыкъл зэрэ Урысыеу ятарихъ илэлъэ къынэу гъэ-псыгъагъэ.

Непэ теубытагъэ хэлъу къэтлон тлэкълуцт къэра-лыгъо хабзэм ихэбзыхъуэхъэ къулыкълу, республикэм ипра-вовой базэ зыгъэпсыр, лъэкъл ыкъл региональнэ шлоигъоны-гъэхэм зэпэцъыныгъэ ахэ-зылхъэрэ Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Ха-сэр пытэу ылъэ зэрэтеуца-гъэр. Унашхуэр ишху-хъэхэ зыхъукъл лъэныкъл пстэури къызэрэдэшхуэлыгъ-рэр ыкъл пшэздэкълыжэ зэр-эшхуэхъыр шло къэшы-гъэлъагъо.

Сицыхъэ телъ Иофшлэнкълэ принцип шъхъалэм — регио-нальнэ Парламентым шху-хъыцтэу фитыныгъэ къы-шъозытыгъэ хэдзакълэхэм, республикэм ыкъл зэрэпсаоу Урысыем яфедэхэм атегъэ-псыкълыгъэу, яшлоигъоныгъэ-хэм афэбэнэгъэным депутат пэчч Иофшлэнкълэ ренэу зэр-рэрыгъуазэрэм.

Адыгэ Республикэм и Къэ-ралыгъо Совет — Хасэм зэкълэ идепутатхэм мамырныгъэ цылакъл ялэнэу, шлоу цылэр къадэхъунэу ыкъл псауныгъэ пытэ ялэнэу сафэлъао. Хэ-бзыхъуэхъан Иофшлэнэу шлу-зыпылхым республикэм цы-псэхуэрэм шлуагъэ къафи-хыныу, Адыгеим хэбзыхъу-гъэшхуэр ригъэшхыгъу шлу-фэсло.

**Урысые Федерацием
и Федеральнэ Зэлуклэ
Федерациемкълэ и Совет
и Тхъаматэу
Валентина МАТВИЕНКО**

20 Республикамыр цыфхэмыр яшлойгъоныгъэхэм афэлажъэ

(Я 3-рэ н. къыщезжъэ).

— Мухамэд, илъэс пчъагъэ хъугъэу Къэралыгъо Советым — Хасэм и депутатэу ухадзы. Ошлэ Парламентым къыкӀугъэ гъогур, илофшакӀэ зэрэзэхэщакӀэ. Арышъ, апэ тарихым къыфэдгъэзжы тшлойгъу. Сыдым фэдагъа апэрэ Парламентым илъэхъанэ?

— Ори дэгъоу ошлэ а лъэхъаныр зыфэдагъэр. Цыфхэм гуфит-шъхъафитэу яеплъыкӀэхэр къалоштыгъэх, демократие шылаклэм апэрэ лъэбзкъухэр хэгъэгум шидзыхэу ыублэгъагъ. Адыгэ Советскэ Социалистическэ Республикэм иапэрэ Парламент джы зэрэщытым фэмдэу депутатигъэ хэтыгъ. Лъэпкъыбэмэ ялӀыкӀомэ Иофшэным, республикэм къэралыгъо лъапсэ рагъэгъоу

Республикэм и Конституцие изэхгъэуцон хэлъжагъэх. Конституцие Иоф дэшӀэгъэным фэшӀ Адыгэ Республикэм и Президент зипэщэгъэ Конституционнэ комиссие зэхашэгъагъ. Ащ хэтыгъэх къэралыгъо хабзэм ихэбзыхъухъэ, гъэцӀкӀэкӀо, суд къутамэхэм, общественнэ объединениехэм ялӀыкӀохэр, шӀэныгъэлъжыхэр, экспертхэр ыкӀи специалистхэр. Ащ ишӀуагъэкӀэ 1995-рэ илъэсым гъэтхэпэм и 10-м Парламентым ия 16-рэ сессие Адыгэ Республикэм и Конституцие шаштэгъагъ.

— Сыд фэдэ лъэныкъохэр ара непэ республикэм ихэбзыхъухъэ къулыкӀу и депутатхэм пстэуми апэ рагъэшъызэ зэшӀохыгъэн фаеу агъэнафэхэрэр?

— Депутат корпусым Иофэу

кӀун ИофшӀэныр. Республикэ бюджетыр, бюджетым хэмыхъэрэ чыплӀэ фондхэм ябюджетхэм, гухэлъ гъэнэфагъэ зилэ республикэ программэхэм агъэнафэхэрэр, Адыгэ Республикэм икъэралыгъо мылӀку гъэзеклогъэным шапхъу пылӀхэр зэрагъэцӀкӀэжыхэрэр Парламентым, депутатхэм ауплӀэкӀу,

лэу агъэфедэрэм джы лӀэпылӀэ гъоу къытатырэм нахьыбэ къытфатӀупщын амылӀэ-кӀыштэу къегъэлагъо. Ар зы. ЯтӀонэрэмкӀэ, мылӀкур нахь кӀэу гъоу гъэфедэгъэным ишӀыкӀэхэм атэхъэгъэн фаеу шӀэныгъэм пшъэрылӀ къегъэуцуншъ, пшӀэхэнэп тилофшакӀэ джыри бӀкӀэ нахь дэ-

Депутатхэм тарихъ мэхъанэ зилэ ыкӀи пшъэдэкӀы-жышхо зыхэлъ Иофыгъохэр зэшӀуахынхэ алъэкӀыгъ.

шылагъэу къыхагъэшыгъэхэр дэгъэзжыгъэныгъэхэм епхыгъэ Иофыгъохэр зэрахъэх.

— Ауужырэ илъэсхэм Адыгеим къыщахъыжыгъэ фэдэу республикэ бюджетым къылаклэхъэрэм ахэхъуагъ. Ащ къегъэлагъо экономикэм зыкъегъэлэтыгъэным епхыгъэ Иофыгъуабэ республикэм зэрэщызэрахъэрэр. Арэу щытми, депутатхэр агъэгумэкӀэу Парламентым изэхэсыгъохэм къащалэты ИофшӀэкӀэшӀум ифэшъошэ уасэ федеральнэ гупчэм къыфимышӀэу къазэрэщыхъэрэр, республикэм мылӀку лӀэпылӀэ гъоу къыратырэр ренэу нахь макӀэ зэрашӀырэр...

— «Улагъэм укытеуцуагъ» зыфалорэм фэд уиупчӀэ. Къы-зэрэпӀуагъэу, депутат корпусыр а Иофым егъэгумэкӀы. МылӀкур зэрымкӀурэм къыхэкӀэу, зыпӀудгъэхъан фэе кыныгъохэр зэшӀомыхыгъэу къэнэх. Федеральнэ гупчэм къызэрэщалорэмкӀэ, къэлъытӀэкӀэ ама-

гъоу зэхэтцэным, къэтылӀжы-рэмкӀэ тыщӀэным тыфащэ ашӀойгъонкӀы. Ар тэрэзынкӀи мэхъу, ау ащ фэдэ шылаклэм республикэр иамалхэмкӀэ фытегъэсыхъагъогӀ. Арышъ, тапӀкӀэ нахь екӀолӀэкӀэшӀум тыфӀкӀоштэу къысщэхъу.

— Адыгеим щыпсӀэхэрэм янахьыбэр къоджэдэсых. Мэкъу-мэщ хъызмэтым хэхъоныгъэхэр егъэшӀыгъэнхэм ыкӀи къоджэ шылаклэр нахьышӀу хъу-ным фэшӀ сыд фэдэ Иофыгъоха депутатхэм зэрэхъэхэрэр?

— Республикэм иэкономикэ шылажыхэрэм япроцент 21-р къоджэдэсых. Джащ фэдэу къэуагъэмэ хъушт зӀкӀэ республикэм щыпсӀэхэрэм япроцент 47-м ехъу зэрэкӀоджэдэсхэр. Арышъ, аграрнэ-экономикэ политикэмкӀэ пстэуми апэ игъэшъыгъэн фаеу щытхъ мэкъу-мэщ хъызмэтым зыпӀкӀитэу хэхъоныгъэхэр егъэшӀыгъэнхэр ыкӀи къагъэхъазы-рырэ продукциер идэгъугъэкӀэ бӀдзэршӀыпӀэм шӀынкӀыкӀон ытӀэкӀыгъэнхэр гъэпсыгъэныр. Мы

ИофшӀэным депутатхэр хэлэжъэнхэ зэралӀэкӀыштыр зигугъу къэсшыгъэ лъэныкъохэр гъэцӀкӀэжыгъэнхэм епхыгъэ норматив актхэр штэгъэнхэр ары.

— Бюджетыр сыдигъокӀи кӀынэу гъэпсыгъэ нахь мышӀэми, социальнэ мэхъанэ зилэ програм-мэхэм ахэлэжыгъэным фэшӀ мылӀку къэгъо-тыгъэным иамалхэр зэхъэгъэнхэ фаеу мэхъу. Сыдэуштэу а Иофыр зэрэхъагъа?

— Парламентым а Иофым сыдигъокӀи мэхъанэшхо реты. Къэлогъэн фае социальнэ политикэр икӀоу гъэцӀкӀэжы-гъэным пӀэуагъэхъащт мылӀкур къэгъотыгъэным республикэ экономикэр кӀуачӀэ зэрэфэмыхъурэр. Арышъ, тыналэ зытедгъэтыхэрэр анахь мэхъэ-нэ шъхъалэ зилэ лъэныкъохэр ары. Арэу щыт нахь мышӀэми, гупшысэ куу зыхэлъ бюджет-финанс ыкӀи хэбзӀахъ политикэм ишӀуагъэкӀэ гухэлъ гъэнэфагъэ зилэ ыкӀи пстэуми апэ игъэшъыгъэн фэе федеральнэ программэхэу «Гъэсэныгъэр», «Псауныгъэр къэухъумэгъэ-ныр», «ЗычӀэсыштхэ унэ дэгъухэр Урысыем ицӀыфхэм ягъэгъотыгъэнхэр», «Агропро-мышӀленнэ комплексым хэхъо-ныгъэхэр егъэшӀыгъэнхэр» зыфилохэрэм мылӀку лӀахькӀэ республикэр ахэлэжыагъ. Ащ ишӀуагъэкӀэ республикэм инвестициехэр нахьыбэу шагъэфедӀнхэ алъэкӀыгъ.

Адыгеим щызэрэхъэрэ бюджет политикэр зыфӀкӀожырэр экономикэм хэхъоныгъагӀэхэр егъэшӀыгъэнхэр, инвестициехэр гъэфедэгъэнхэм иамалхэр гъэпсыгъэнхэр, чыфӀхэр нахь макӀэ шыгъэнхэр ары.

Парламентым зэхэщакӀэу илэр

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм ияфэнэрэ зэлугъэкӀэгъоу джы Иоф зышӀэрэм хэт депутатхэр 2011-рэ илъэсым гъэтхэпэм и 13-м хадзыгъэх.

Парламентым депутат фракции 4 щызэхэщакӀэ: Всероссийскэ политическэ партией «Единой России» ифракцие (нэбгырэ 40); Урысые Федерацием и Коммунистическэ партией ифракцие (нэбгырэ 6); поли-

тическэ партией «Справедливая Россия» зыфилохэрэм ифракцие (нэбгырэ 2); Урысыем и Либеральнэ-демократическэ партией ифракцие (нэбгырэ 3).

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм комитети 9-рэ 1 комиссиерэ щызэхэщакӀэ. ЛэжъапкӀэ ратызэ Иоф зышӀэрэ депутатхэу Парламентым хэтхэр нэбгырэ 12 мэхъу.

ХэбзыхъухъанымкӀэ, законностымкӀэ ыкӀи чыплӀэ зыгъэлорышӀэжыным илофыгъохэмкӀэ комитетыр

Александр Павел ыкӀор.

Комитетым хэтхъ депутатхэу А. Р. Аульгэр (комитетым итхъаматэ игуадз), А. Ю. Бота, А. А. Петровыр.

ХэбзыхъухъанымкӀэ, законностымкӀэ ыкӀи чыплӀэ зыгъэлорышӀэжыным илофыгъохэмкӀэ комитетыр Парламентым икомитет анахь шъхъалэхэм ащыщ. Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм и Регламент

Комитетым итхъамат политическэ партией «Справедливая Россия» зыфилохэрэм ифракцие ипащэу, статусымкӀэ, регламентымкӀэ ыкӀи депутат этикэмкӀэ комиссиер хэтэу ЛОБОДА

тегъэпсыкӀыгъэу комитетым зэшӀуи-хырэ лъэныкъохэм ащыщыхъ къэралыгъо гъэпсыкӀэм, административнэ хэбзыхъухъаным, административнэ чыплӀэ гъэпсыкӀэм, цыфым ифитыныгъэхэр къэухъумэгъэнхэм, къэралыгъо гъэлорышӀэным, чыплӀэ зыгъэлорышӀэжыныр зэхэцэгъэным япхыгъэ законхэм ыкӀи унашъохэм япроектхэр кӀуачӀэ зилэ хэбзэгъэуцугъэм шыкӀэу ыкӀи ищыклагъэу ыгъэнафэхэрэм атэтэу гъэхъазыргъэнхэр. Комитетым а н а хъ шъхъалэу елътэ, пстэумэ апэ регъэ-шъы чы-

ЧыплӀэ зыгъэлорышӀэжыным ехьылӀэгъэ хэбзэгъэуцугъэхэр нахь дэгъоу гъэпсыгъэнхэр ипшъэрылӀ шъхъалэхэм ащыщ.

плӀэ зыгъэлорышӀэжыным ехьылӀэгъэ хэбзэгъэуцугъэхэр нахь дэгъоу гъэпсы-гъэнхэр, административнэ зэхъомкӀыныгъэхэм, суд зэхъомкӀыныгъэхэм алъэныкъокӀэ мониторингыр зэхэ-цэгъэныр.

Бюджет-финанс ыкӀи хэбзӀахъ политикэмкӀэ комитетыр

Комитетым и т х ъ а м а т ВПП-у «Единой России» ифракцие хэтэу **МЫРЗЭ Жанбэч Рэмзан ыкӀор.**

Комитетым хэтхъ депутатхэу Къ. М. Пэ-

цие ыкӀи республикэм ирайон пстэуми ялӀыкӀохэр. Комитетыр зыфэгъэ-зэгъэ лъэныкъохэм ахэхъэх Адыгэ Республикэм зичэзыу илъэсымкӀэ ыкӀи къыкӀэлыкӀоштхэ илъэсхэмкӀэ ирес-публикэ бюджет ыкӀи ар гъэцӀкӀэ-жыгъэ зэрэхъугъэм ехьылӀэгъэ отче-тыр, бюджет гъэпсыкӀэмрэ бюджет ИофшӀэныр, Адыгэ Республикэм ирес-публикэ бюджет имылӀку зэрагъэфедэгъэр уплӀэ-кӀугъэныр, хэбзӀахъхэмрэ къаугъоихэрэмрэ яхьылӀэгъэ хэбзэ-

Парламентым ыштэгъэ законхэм япроцент 30 фэдиизыр мы комитетым къыгъэхъазыргъэх.

нэшӀур (тхъаматэм игуадз), А. А. Бэгъу-шъэр, К. Р. Борсэр, Т. Г. Борчаковская, А. Л. Гетмановыр, А. Т. Джанхъотыр, Н. В. Картамышевыр (тхъа-матэм игуадз), А. Хъ. Къулэр, Т. Къ. КъумпӀылыр, В. А. Тахмазян, Э. К. Тхъакушынэр, М. М. КӀэрмытыр.

Мы комитетыр сыдигъокӀи пстэ-уми анахь инэу щыт. Ащ хэхъэх фрак-

гъэуцугъэхэр, Адыгэ Республикэм ишӀокӀ зимылэ медицинэ страховани-емкӀэ ичыплӀэ фонд ибюджет, Адыгэ Республикэм и УплӀэкӀу-лътэкӀо па-латэ Иоф дэшӀэгъэныр.

Парламентым зэхэщакIэу иIэр 20

Аграрнэ политикэмкIэ, мылIкы ыкIи чIыгу зэфыщытыкIэхэмкIэ комитетыр

Комитетым иIащ ВПП-у «Единэ Росси-ем» ифракцие итхьаматэу **НАРОЖНЫЙ Владимир Иван ыкIор.**

Комитетым хэтых депутат-хэу М. А. Болэ-кIор, М. Хь. Къэ-гъэзэжыыр (тхьа-

матэм игуадз), А. И. Карпенкэр, М. Хь. Тхьар-кIуахIор, А. И. ЯнэкIор.

Комитетыр фэгъэзагъ аграрнэ ыкIи гъомылэп-хьэ политикэм, мылIкы ыкIи чIыгу зэфыщыты-кIэхэм, къуаджэм хэжъ-ныгъэ егъэшыгъэным алыныкIокIэ за-конхэм ыкIи унашIохэм япроектхэр гъэхъазыргъэнхэм ыкIи ухэсыгъэнхэм фIаIл Парламентым изхэсыгъо ехьы-лIэгъэнхэм. Комитетым хэтхэм яфи-тыныгъэхэм атегъэпсыкIыгъэу закон-

хэм япроектхэр, республикэ бюдже-тым ипроект иедзыгъэхэм афэгъэхьы-гъэ предложениехэр агъэхъазырых. Ахэм анэмкIэу, ежъхэр зыфэгъэ-зэгъэ лъэныкIохэмкIэ парламент едэ-лунхэр зэхачIх, хэбзэгъэуцугъэхэр зэ-рагъэфедэхэрэ шIыкIэм лъэплъэх, а лъэныкIохэмкIэ цыIэ хуэгъэ опытышIур пстэуми алъагъэIэсы, Адыгэ Респуб-ликэм ихэбзэгъэуцугъэхэм ыкIи Пар-ламентым и Регламент атегъэпсы-кIыгъэу предложениехэр агъэхъазы-рых, нэмкIэ Иофыгъохэм яззIахын хэлажъэх.

Комитетым иIофшIэн щегъэ-федэх парламент едэлунхэр, за-конхэр зэрагъэфедэхэрэ шIыкIэм лъыплъэгъэныр, ифизьониз пред-ложениехэр гъэхъазыргъэнхэр.

ЗэкIэ коми-тетым хэт-хэр Адыгэ Республикэм цызэхачIэрэ обществен-нэ-полити-ческэ Иофыгъохэм чанэу ахэлажъэх, хэдзакIохэм яегъэблэгъэн Иоф дашIэ, партиеу «Единэ Россием» итхьама-тэ иобщественнэ егъэблэгъанIэ ыкIи хэдзынIэ койхэм хэдзакIохэр ацара-гъэблагъэх.

ПсэолъэшIынымкIэ, транспортмкIэ, связымкIэ ыкIи унэ-коммунальнэ хъызмэтымкIэ комитетыр

Комитетым итхьамат ВПП-у «Единэ Россием» ифракцие хэтэу **ЧЕСКИДОВ Игорь Михаил ыкIор.**

Комитетым хэтых депутат-хэу А. Б. Дзэ-лыр, А. А. Ко-

решкиныр (тхьаматэм игуадз), И. Ю. НатхIор, Б. М. ПэнзшIур (тхьаматэм игуадз), Ю. Хь. ХьабэхIур (тхьаматэм игуадз).

Комитетым хэтых депутатхэу промыш-ленностым, псэолъэ-шIыным, гъогу хъыз-мэтым, энергетикэм Иоф ащызышIэхэрэр. Мыхэм яИоф-шIэнкIэ анахъу анаIэ зытырагъэ-тыхэрэр цыфым, ащ иматериальнэ ыкIи икультурэ шIоигъоныгъэхэр къэ-

ухъумэгъэнхэр, цыIэкIэшIу егъэгъо-тыгъэныр ары.

Къэлэгъэпсыным, псэолъэшI индустрием, ипотекез унэ чIыфэтыным, унэ-коммунальнэ ыкIи гъогу хъызмэ-хэм, транспорт Иофхэм комитетыр афэгъэзагъ.

Правовой актхэр агъэхъазырыхэ зыхъукIэ муниципальнэ образовани-ехэм, профсоюзхэм, общественнэ ор-ганизациехэм яшIоигъоныгъэхэр къыдалытэх. Норматив творче-скэ ИофшIэным иIофыгъохэр зэра-хьэх ахэр зытелъытэгъэ пстэуми яеплъыкIэхэр къыдалытэх-хэзэ. Законхэр цыIэныгъэм цыгъэцIэгъэжы-гъэхэ зэрэхъу-рэм лъэплъэх, зэфэхьысыжъ-хэр ашIых ыкIи ахэм атегъэпсыкIыгъэ предложениехэр агъэхъазырых, Къэ-ралыгъо Советым — Хасэм изхэсыгъо рахьылIэх.

Законхэм япроектхэр зэха-гъэуцохэ зыхъукIэ комитетым муниципальнэ образованиехэм, профсоюзхэм, общественнэ ор-ганизациехэм еплъыкIэу яIэхэр къыдалытэх.

Парламентым итарихъ щыщ пычыгъохэр

1990-рэ илъэсым чъэпыогъум и 5-м Адыгэ автоном хэкум инароднэ депутатхэм я Совет иIэгъэ зымычэ-зыу сессию РСФСР-м хэхэрэ Адыгэ Советскэ Социалистическэ Республи-кэ цызэхачIэгъагъ. Шъхьафитныгъэ иIэу хэхьоныгъэхэр шIыгъэнхэм игъо-гу Адыгеир зэрэтеуцаугъэр къыгъэ-шъыпкъэжыгъагъ Адыгэ Республи-кэм икIэралыгъо шъхьафитныгъэ ехьылIэгъэ Декларациеу народнэ де-путатхэм яхэку Совет ия 5-рэ сессие 1991-рэ илъэсым мэкуогъум и 28-м щаштагъэм.

1991-рэ илъэсым бэдзэогъум и 3-м РСФСР-м и АпшIэрэ Совет ыш-тагъ Законэу «Адыгэ автоном хэкур РСФСР-м хэхэрэ Адыгэ Советскэ Социалистическэ Республикэ шIы-жыгъэным ехьылIагъ» зыфиIорэр. Ионыгъом и 23-м РСФСР-м и АпшIэрэ Совет и Президиум ыштэгъагъ «РСФСР-м хэхэрэ Адыгэ Советскэ Социалистическэ Республикэм ина-роднэ депутатхэр зэрэхадзыхэрэ шIы-кIэм ыкIи хэдзынхэр зыщыIэгъэх

палIэм ехьылIагъ» зыфиIорэ За-коныр.

1991-рэ илъэсым тыгъэгъазэм и 22-м Адыгэ Советскэ Социалистиче-скэ Республикэм и АпшIэрэ Совет идепутатхэмрэ Президентырм яхэ-дзынхэр щылагъэх. Нэбгыри 100 хъу-рэ Парламентэу хадзыгъэм адыгэхэу нэбгырэ 45-рэ, урысхэу нэбгырэ 49-рэ, нэмкIэ лъэпкъхэм ялIыкIохэу нэбгыри 6 хэтыгъ. 1992-рэ илъэсым игъэтхалэ и17-м къышыублагъэу и 24-м нэс кIогъэ сессию Парламентым и Тхьаматэу ЛыIужъу Адам щыха-дзыгъ.

1992-рэ илъэсым гъэтхалэм и 4-м Парламентым ыухэсыгъагъэх Адыгэ Республикэм икIэралыгъо та-мыгъэ, гимныр ыкIи быракъыр.

1995-рэ илъэсым гъэтхалэм и 10-м Адыгэ Республикэм и Консти-туцие аштагъ. Конституциер зэраш-тагъэр Адыгэ Республикэм правэм те-тэу къэралыгъо лIапсэ егъэгъотыгъэ-ным иаужырэ чэзыоу щытыгъ.

1995-рэ илъэсым Адыгэ Республи-

кэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм иятIонэрэ зэлугъэкIэгъу идепутатхэм яхэдзынхэу щылагъэхэм ащыхадзыгъэ депутатхэм яагъэрэ сессие 1996-рэ илъэ-сым щылэ мазэм зэхачIэгъагъ. Ащ Парламентым и Тхьаматэу Евгений Саловыр, ащ игуадзэхэу Бэрэтэрэ Па-лыIэр ЛыIужъу Адамрэ щыхадзыгъа-гъэх.

2001-рэ илъэсым гъэтхалэм и 4-м Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм иятIонэрэ зэлугъэкIэгъу идепутатхэм яхэдзынхэр щылагъэх. 2000-рэ илъэсым шэкIогъум и 12-м аштэгъэгъэ Конституционнэ законом тэтэу Къэралыгъо Советыр — Хасэр палатитIоу гошIыгъэу депутатхэр хадзы-гъагъэх: РеспубликэмкIэ Советымрэ ЛыIыкIохэмкIэ Советымрэ. Республи-кэмкIэ Советым и Тхьаматэу Тхьар-кIохэу Мухъарбий, ЛыIыкIохэмкIэ Со-ветым и Тхьаматэу Татьяна Петровар хадзыгъагъэх.

2006-рэ илъэсым гъэтхалэм и 29-м зы палатэу агъэпсыжыгъэ Пар-ламентым ияплIэнэрэ зэлугъэкIэгъу

идепутатхэм яхэдзынхэр щылагъэх. Къэралыгъо Советым — Хасэм мэ-хьэнэ ин зилэ политическэ унашIоу щаштэгъагъэхэм ащыщ Урысые Фе-дeration и Президент къызэригъэ-лъэгъуагъэм тэтэу, 2006-рэ илъэсым тыгъэгъазэм и 13-м Адыгэ Респуб-ликэм и Президент ИэнатIэ ТхьакIу-щынэ Аслъан Кытэ ыкIор Iугъэхъэ-гъэнэу зэрэшаухэсыгъагъэр.

2011-рэ илъэсым гъэтхалэм и 13-м Адыгеим и Парламент идепу-татхэм язичэзыу хэдзынхэр щылагъэх. Депутат 27-р зы мандат зилэ койхэм, депутат 27-р партиехэм яспискэхэм атегъэпсыкIыгъэу зы кой зейкIым ащыхадзыгъэх.

2011-рэ илъэсым гъэтхалэм и 30-м Къэралыгъо Советым — Хасэм иятIонэрэ зэлугъэкIэгъу идепутатхэу хадзыгъэхэм зэхэцхэн Иофыгъохэм яхьылIэгъэ апэрэ зэхэсыгъоу иIагъэм Парламентым и Тхьаматэу Федор Федорко ыкIи ащ игуадзэу Iэщэ Му-хьамэд щыхадзыгъэх.

ТуризмэмкIэ, спортымкIэ, экологиюмкIэ ыкIи чIыопсым игъэфедэнкIэ комитетыр

Комитетым итхьамат по-литическэ пар-тиеу «Справед-ливая Россия» зыфиIорэм ифракцие хэтэу **БРЫЦУ Рэ-мзан Хьудэ ыкIор.**

Комитетым хэтых депутат-хэу С. У. Гусейновыр, А. Хь. Шъаор, В. А. ХьуакIор (тхьаматэм игуадз).

Комитетыр зыфэгъэ-загъэр чIыопсым икIэ-кIуанIэхэр къэухъумэгъэн-хэм, экологиюм изытет шIэпхъэшIухэм арыгъэу-цогъэным, туризмэм хэ-хьоныгъэ егъэшыгъэным, цIыфхэр жъугъэу зыхэлэ-жъэхэрэ ыкIи хэхьоныгъэ инхэр къы-зыцагъэлъэгъохэрэ спорт лъэпкъ-хэм нахьыбэ апылIын алыкIыным фIаIл хэбзэгъэуцугъэ ухъазырыныгъэ

тэрэз яIэу ахэр гъэпсыгъэнхэр ары. Хэбзыхъухъан ыкIи уплэкIун Иоф-шIэнымкIэ планэу агъэнэфагъэр гъэ-цIэкIэжыгъэным фIаIл комитетым хэтхэм Къэралыгъо Советым — Ха-сэм и Регламент тегъэпсыкIыгъэу яИофшIэн зэхачIэ.

Зигъо дэдэу цыт Иофыгъохэм ате-гуыцIэгъэным ыкIи зэшIохыгъэнхэм фIаIл комитетым игъэкIотыгъэу егъэ-федэх шIукIэ ИофшIэным зыкIы-цызыгъэлъэгъогъэ шIыкIэхэу пар-ламент едэлунхэр, «Iэнэ хъураехэр», комитетым игъэкIотыгъэ зэхэсы-гъохэр, нэ-мыкI шIы-кIэхэр. Фи-тыныгъэу яIэхэм ате-тэу коми-тетым хэтхэм

Парламент едэлунхэм, «Iэнэ хъураехэм», игъэкIотыгъэ зэхэ-сыгъохэм, «Правительствэ сы-хъатыр» гъэфедэгъэным яшIуа-гъэкIэ яИофшIэн шIуагъэу къы-тырэм комитетым хегъахъо.

«Правительствэ сыхъатыр» те-гъэпсыкIыгъэу лъэныкIоу зэфэшъаф-хэм япхыгъэ ИофыгъохэмкIэ уплэкIун ИофшIэныр зэхачIэ.

ГъэсэнэгъэмкIэ, наукэмкIэ, къэбарлIыгъэлэс амалхэмкIэ ыкIи ныбжыкIэхэм яIофыгъохэмкIэ комитетыр

Комитетым итхьамат статусымкIэ, регламентым-кIэ ыкIи депу-тат этикэмкIэ к о м и с с и е м цыщэу, ВПП-у «Единэ Росси-ем» ифракцие хэтэу **КIЭРЭ-ЩЭ Анзаур Ас-лIанбэч ыкIор.**

Комитетым хэтых депутатхэу Д. Е. БахъукIор (тхьаматэм игуадз), О. А. Серовар (тхьаматэм игуадз), В. М. ДжастIэр, Р. Д. ХьакIэлIыр.

Адыгэ Республикэм ихэ-бзэгъэуцугъэхэм ыкIи Пар-ламентым и Регламент атегъэпсыкIыгъэу гъэсэнэгъэм, на-укэм, къэбарлIыгъэлэс амалхэм ыкIи ныбжыкIэ политикэм алыныкIоу кIэ хэбзыхъухъан, уплэкIу ыкIи нэмкIэ Иофыгъохэр комитетым зэ-рехъэх.

Комитетым хэтхэм гъэсэнэгъэм ыIапсэ тэрэзу Иоф шIэным иамал-хэр къэзытырэ ыкIи ащ ищыкIэгъэ хэбзэгъэуцугъэхэр гъэхъазыргъэн-хэм Иоф дашIэ.

Комитетыр кIэщакIо фэхъуэ кIэ-лэцIыкIухэм, пстэуми апэу ибэхэм, зыIыгъыжыщытхэр зымыIэгъэхэм, джащ фэдэу ашIуытхэу алахыгъэ-хэм яфитыныгъэхэр ыкIи яшIоигъо-ныгъэхэр къэухъумэгъэнхэм афэгъэ-хьыгъэ законхэр Къэралыгъо Со-ветым — Хасэм ыштагъэх. КIэлэцIы-кIум ифитыныгъэхэр къэухъумэгъэн-хэм иуполномоченнэ институт рес-публикэм цыIэ хэ-цэгъэным ехьылIэгъэ норматив актхэр ко-митетым хэтхэм агъэхъазыргъэх.

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Со-вет — Хасэм НыбжыкIэ парламен-тэу цызэхэцагъэм комитетым зэ-пхыныгъэ пытэ дыриI, пэцэныгъэ ды-зэрехъэ.

Хэбзыхъухъан ИофшIэным имызакоу, комитетым Ныб-жыкIэ парламентым пэцэны-гъэ дызэрехъэ.

Социальнэ политикэмклэ ыкли псауныгъэр къэухъумэгъэнымклэ комитетыр

Комитетым итхьамат ВПП-у «Единэ Россия» ифракцие хэтэу **ШИРИНА Ирина Викторовна**.

Комитетым хэтых депутатхэу Б. В. Василенкэр (тхьаматэм игуадз), Н. М. Мышкэожьыр, В. Н. Овчинниковыр.

Илофшлэнклэ комитетым анахь шхьалэу ыгъэнафэхэрэм ащыцых Урысые Федерацием исуьектэу гъэпсыгъэу Адыгэ Республикэм фитыныгъэу къыратыгъэхэм атетэу икьоу къэухъумэгъэхэу ыкли гъот маклэ зилэу кунхэм ясоциальнэ цыфлаклэ нахьышлэу шлыгъэным, нэб-

гырэ телгытэу лэнылэгу ятыгъэным, республикэм щыпсэурэ куп зырызхэм социальнэ лэнылэгу ягъэгъотыгъэным яхьыллэгъэу Иофыгъохэр хэбзэгъэуцугъэхэмклэ зэшлохыгъэхэр.

Комитетым хэт депутатхэм яхэ-дзаклохэм зэхыныгъэу пытэ адыр-лэу ахэм яфитыныгъэхэм афэбанэх. Цыфхэм къалэтырэ къыныгъохэр зэшлохыгъэхэм фэшл ахэм республикэм икьэралыгъо хэбзэу къулыкьухэм, министрствэхэм ыкли ведомствэхэм зызэрафагъазэрэм имызакъоу, парламент едэлунхэр, комитетым иигъэ-клотыгъэу ыкли идэклэгъо зэхэсыгъо-хэр, федеральнэу къулыкьухэм афэклорэ джэпсалгъэ-хэр итэгъэнхэр, нэмык шлыкьлэхэри агъэфедэх. Джац фэдэу республикэ з а к о н х э м ыкли унашъо-хэм япроектхэр агъэхъазырых, нэмык фитыныгъэхэр агъэцаклэх.

Икьоу къэухъумэгъэу кунхэм ыкли гъот маклэ зилэу нахьышлэу шлыгъэным, социальнэ лэнылэгу ятыгъэным пишъыргъэ шхьалэу комитетым зыфелгъэужьы.

Экономикэ политикэмклэ, предпринимательствэмклэ ыкли лэклэб экономика зэхыныгъэхэмклэ комитетыр

Комитетым итхьамат ВПП-у «Единэ Россия» ифракцие хэтэу **САПЫЙ Вячеслав Долчэрий ыкьор**.

Комитетым хэтых депутатхэу И. Е. Андреевыр (тхьаматэм игуадз), Хь. Р. Блэгъожьыр, А. Къ. Матыжъыр, С. П. Погодиныр.

Комитетыр зыпылэу Иофыгъо шхьалэу ащыц Урысые Федерацием исуьектэу гъэпсыгъэу Адыгэ Республикэм къыратыгъэу фитыныгъэхэм атэгъэпсыкыгъэу республикэм предприниматель Иофшлэным амалэу цырилэхэр нахьы-

шлэу шлыгъэхэр, къэралыгъо-унэ партерствэм ишлыкьлэ пстэуми хэхъоныгъэу ягъэшлыгъэным иамалышлэхэр гъэпсыгъэхэр. Ащ пае комитетым хэтхэм экономикэ политикэм епхыгъэ Иофыгъохэм, предпринимательствэм ыкли лэклэб экономика зэхыныгъэхэм яхьыллэгъэу законхэм, унашъохэм япроектхэр агъэхъазырых, Къэралыгъо Советым — Хасэм изэхэсыгъохэм ахалхъэх. Джац фэдэу федеральнэ законхэм япроектхэм яхьыллэгъэу пред-

Комитетым хэтхэм предприниматель Иофшлэным нахь дэгъоу зэхэцэгъэным, бизнесым ишлыкьлэ пстэуми хэхъоныгъэу ягъэшлыгъэным анахьэу аналэ тырагъэты.

гъэфедэхэрэ шлыкьлэр зэхэафы, предложенихэр агъэхъазырых, Адыгэ Республикэм ихэбзэгъэуцугъэхэм агъэн-фэрэ нэмык пишъыргъэхэр зэшлохых.

Культурэмклэ, унэгъо Иофыгъохэмклэ ыкли общественнэ организациехэм Иоф адэшлэгъэнымклэ комитетыр

Комитетым итхьамат фракциеу КПРФ-м хэтэу **САЛОВ Евгений Иванович** ыкьор.

Комитетым хэтых И. В. Бормотовыр (тхьаматэм игуадз), А. Г. Ивановыр, В. Ф. Со-

роколет.

Комитетым лэныкыуиплым тегъэпсыкыгъэу илофшлэн зэхэцэ: хэбзэхъухан клэцэклоныгъэр, парламент уплэ-клун Иофшлэныр, хэдзаклохэм яегъэблэгъэн, общественнэ-политическэ цыфлаклэ хэлэжъэгъэныр. Комитетым хэтхэм хэбзэгъэуцугъэхэм зэрагъэнафэрэм тегъэпсыкыгъэу культурэм, унагъом Иофыгъохэм ыкли общественнэ организациехэм Иоф адэшлэгъэным яхьыллэгъэу законхэм ыкли унашъохэм япроектхэр агъэхъазырых. Комитетыр клэцакло фэхъузэ, зигъо дэдэу цыт Иофыгъохэм

яхьыллэгъэу парламент едэлунхэр зэхэцэх. Парламент едэлунхэм ащаштэгъэу рекомендациехэм атэгъэпсыкыгъэу республикэ гъэзетхэм, журналхэм къарыхъэрэ статьяхэм, республикэм къыцыдагъэкырэ тхылхэм яваторхэм гонорарэу аратырэм хасъэхъагъ.

Комитетым зэхыныгъэу пытэ адыр-лэу лэпкэ культурэхэр къэгъэнэ-жъыгъэхэм, зыкыгъэгъэжыгъыгъэным ыкли хэхъоныгъэхэр ягъэшлыгъэхэм алэныкыоклэ общественнэ организациехэм Иоф адэшлэ. Депутатэу Е. И. Саловым ипредложениеклэ агъэнэфагъ Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм и Щытхъу тамыгъэу «Закон. Пишъыргъэ. Цыфыгъэ» зыфиллоу Адыгэ Республикэм парламентаризм хэхъоныгъэхэр ичегъэшлыгъэхэм цыфым ышхъэк-клэ илахъэу хышхыгъэхэм уасэ зэрэфа-

Республикэм щыпсэухэрэм ялэпкэ культурэхэр, шэн-зэхэтыклэхэр къэгъэнэжыгъэхэм, хэхъоныгъэу ягъэшлыгъэным фэшл комитетым общественнэ организациехэм ишхыпкыгъэу Иоф адэшлэ.

шлырэ тын лэплэр. Джац фэдэу ащ ипредложениеклэ агъэнэфагъ шлэжъ тамыгъэу «Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэр. Илъэс XX» зыфиллорэр.

Парламентым статусымклэ, регламентымклэ ыкли депутат этикэмклэ икомиссие

Комиссием инац ВПП-у «Единэ Россия» илэ-клоу, Парламентым бюджет-финансы ыкли хэбзэлэхэ политикэмклэ и комитет хэтэу **КЪУЛЭ Аскэрий Хьаджы-бэчыр ыкьор**.

Комиссием хэтых Къ. М. Пэншъыр, Т. Г. Борчаковский, А. П. Лобода, А. А. Клэрацэр.

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм и Регламент зэригъэнафэрэм тэтэу, комиссием ифитыныгъэхэм ахэхъэх депутатым истатус ыкли депутат пишъыргъэхэр гъэцэклэгъэхэм алэныкыоклэ правовой базэр нахь дэгъоу гъэпсыгъэныр, Регламентымрэ депутат этикэмрэ яш-пхъэхэр депутатхэм зэрагъэцаклэхэр яхьыллэгъэу предложенихэр гъэ-

хъазыргъэхэр. Арэу цытми, Иофшлэным епхыгъэу комиссием зыхэп-лэн фэе Иофыгъохэр къыкыоклыхэр бэклэ ахэм анахьыб. Гуыцым пае, лэжъапклэ пылэу депутатым ишхъыргъэхэр ыгъэцаклэу шлоуцгъоу заявление къытыгъэмэ, законом зэригъэнафэрэм тэтэу депутатым ипишъыргъэхэр нахь пасэу ыгъэтлылжыгъынхэ фаеу хуэгъэмэ, а Иофыгъохэм комиссием ахэллэ. Депутат статусым иатрибутихэу Къэралыгъо Советым — Хасэм и депутат ибгъэхэлхъэхэ тамыгъэрэ иудостоверениерэ яхьыллэгъэу положенихэр федеральнэ хэбзэгъэу-цугъэм ишапхъэхэм адиштэу цытын-хэм лэплэ ыкли а положенихэр зэхэгъэуцох.

Илъэс къэс комиссием зэхэгъэу-цо, Къэралыгъо Советым — Хасэм къыхелхъэхэ хэбзэхъухан Иофшлэнымклэ Парламентым илъэс план. Джац фэдэу комиссием ифитыныгъэхэм ахэхъэх Парламентым и Аппарат, ащ хэхъэрэ къутэмэ зэф-шхъафхэм ялофшлэн зэхэцэгъэным ехьыллэгъэу Иофыгъоу заулэ.

Парламентым и Регламент ипишъыргъэхэр ыгъэнафэхэрэм ямызакъоу, комиссием нэмык Иофыгъуабэхэри зэшлохыхнэ фаеу мэхъу.

Парламентым и Аппарат

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм ехьыллэгъэу законом зэригъэнафэрэмклэ, зэхэцэн, правовой ыкли материальнэ-техническэ ухъазырыныгъэу Къэралыгъо Советым — Хасэм егъэгъотыгъэным, депутатхэм, комитетхэм ыкли комиссиехэм, Иофшлэу кунхэм, депутатхэм яобъединенихэм лэнылэгу афэхъуэгъэным фэшл Аппаратыр зэхэцэгъэу агъэцаклэрэу къылотыкыгъуай. Ау тызэрэцыгъуазэмклэ, законхэм, унашъохэм правовой ыкли лингвистическэ къэбзэныгъэу ахэлхъыр, зыфэдэр, нэмык лэныкыгъэхэр амы-уплэкьухэр, ептыкьлэу афырылэр къы-рамылотыкыгъуау сьд фэдэу проекти Къэралыгъо Советым — Хасэм изэхэсыгъохэм къахалхъэрэп. Ащи иза-къоп. Парламентым изэхэсыгъохэр зыцылэхэрэ мафэхэм Аппаратым зэхэцэн Иофшлэнымклэу иотдел специалистхэм ялофшлэныгъошхоу зэрэцытыр тэлэгъэу.

Я 3 — 6-рэ нэклэбгъохэр зыгъэхъазыргъэхэр СЭХЪУТЭ Нурбий.